

De l'àmbit local al global:

enfortiment de les competències municipals catalanes en la protecció internacional dels Drets Humans

COL·LECCIÓ LOCAL GLOBAL

Xarxes municipals europees d'incidència política

en greus violacions dels Drets Humans

Publicat per:

Col·labora:

Amb el suport de:

Publicat per:

Reds – Red de solidaridad para la transformación social

Recerca a càrrec de:

Claudia González García

Disseny gràfic:

Ximena Chaperó – www.ximenachapero.com

El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de Reds i no reflecteix necessàriament l'opinió de l'ACCD ni de la Generalitat de Catalunya.

Es permet lliurement copiar, distribuir i comunicar públicament aquesta obra sempre que es reconegui l'autoria i no es faci servir per a fins comercials. No es pot alterar, transformar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra sense els crèdits deguts.

Barcelona, maig de 2023.

Agraïments

Agraïment especial a totes les entitats que han facilitat la realització d'aquest mapatge.

La vostra mirada, experiència, reflexions, però sobre tot el vostre compromís són imprescindibles per no defallir en la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local:

CIDEU

Ciutats Defensores dels Drets Humans / Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí

Coordinamento Comuni per la Pace

Coordinamento Nazionale Enti Locali per la Pace e i Diritti Umani

Felcos Umbria

Herri Babesarea / Mundubat

ICORN

Platforma

Programa Asturiano de Atención a Víctimas de la Violencia en Colombia / Soldepaz Pachakuti

Programa de Protecció de Defensors dels Drets Humans de l'Ajuntament de Barcelona / Taula per Mèxic / PEN Català

Programa Català de Protecció de Defensors i Defensores dels Drets Humans / Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i Comissió Catalana d'Acció pel Refugi

Programa Valencià de Protecció Integral i Acol·lida de Defensors i Defensores dels Drets Humans

Rete in difesa di

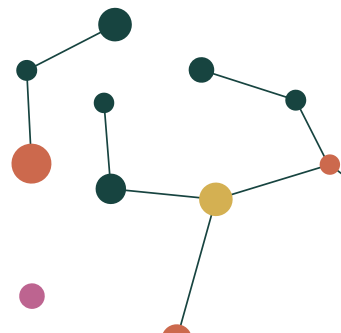
Rete Italiana di Solidarietà Colombia Vive!

Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia

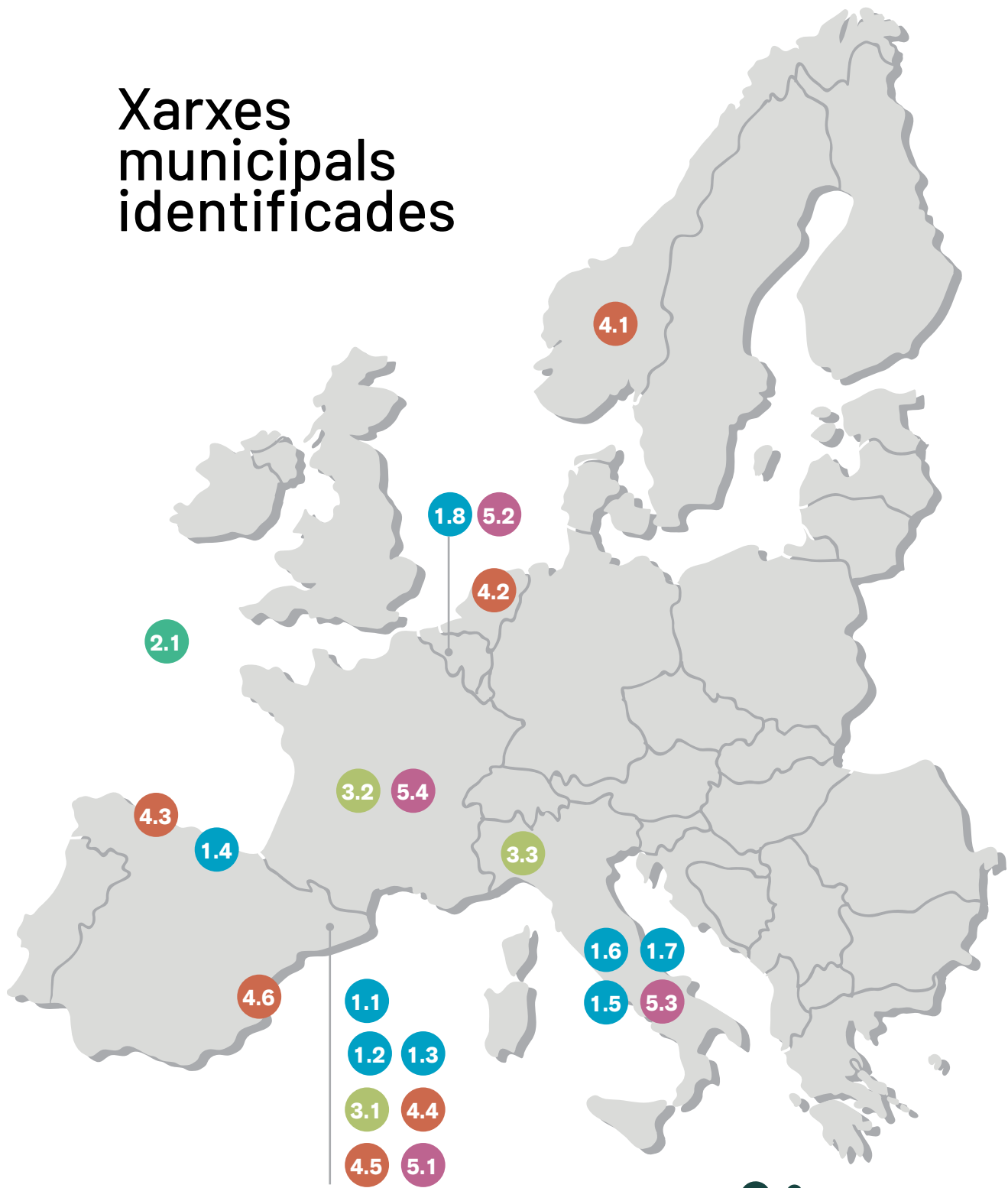
Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau / Ajuntament de Granollers

Xarxa europea de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó / XXI Solidario

Xarxa flamenca de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó

Xarxes municipals identificades

Índex

	Introducció	7
1	Xarxes/Plataformes de protecció internacional dels Drets Humans	9
	1.1 Ciutats Defensores dels Drets Humans	9
	1.2 Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí (CCASPS)	10
	1.3 Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia	11
	1.4 Herri Babesarea - Xarxa basca municipal de protecció a defensors/es dels Drets Humans	12
	1.5 Rete in difesa di	13
	1.6 Rete Italiana di Solidarietà Colombia Vive!	13
	1.7 Coordinamento Nazionale Enti Locali per la Pace e i Diritti Umani	14
	1.8 Xarxa flamenca de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó	15
2	Xarxes/Plataformes informals de protecció internacional dels Drets Humans	16
	2.1 Xarxa europea de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó	16
3	Xarxes municipalistes destinades a la promoció de la pau	17
	3.1 Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya	17
	3.2 Association Française des Communes, Départements et Régions pour la Paix (AFCDRP)	18
	3.3 Coordinamento Comuni per la Pace (Co.Co.Pa)	18
4	Programes de protecció de persones defensores dels Drets Humans	20
	4.1 International Cities of Refuge Network (ICORN)	20
	4.2 Shelter City	21
	4.3 Programa Asturiano de Atención a Víctimas de la Violencia en Colombia	22
	4.4 Programa de Protecció de Defensors dels Drets Humans de l'Ajuntament de Barcelona / Taula per Mèxic / PEN Català	23
	4.5 Programa Català de Protecció de Defensors i Defensores dels Drets Humans	25
	4.6 Programa Valencià de Protecció Integral i Acollida de Defensors i Defensores dels Drets Humans	26
5	Xarxes municipalistes susceptibles de realitzar incidència política en greus violacions de DDHH	27
	5.1 CIDEU	27
	5.2 Platforma	28
	5.3 Felcos	29
	5.4 Cités Unies France	30

Introducció

Des de 2018, Reds treballa per promoure el rol d'incidència política dels governs locals catalans en la protecció i defensa internacional dels Drets Humans, especialment en casos de greus violacions de DDHH.

Al llarg d'aquests anys, el programa "De l'àmbit local al global: protecció internacional dels Drets Humans" està contribuint a enfortir els coneixements i capacitats dels i les representats públics/ques, els equips tècnics i la societat civil organitzada per a l'exercici de la corresponsabilitat política local i la incidència política en la defensa i protecció internacional dels DDHH. Aquesta contribució parteix d'un principi central en l'actuació de Reds: la legitimitat de l'acció internacional té un fonament ètic i legal i s'emmarca en la doctrina internacional dels DDHH definida després de la Segona Guerra Mundial.

L'àmbit de la incidència política internacional ha estat monopolitzat, històricament, pels governs nacionals i per altres actors, de molt diversa naturalesa, que pressionen per incidir en els espais internacionals de decisió. Tot i això, la pertinència dels ajuntaments com a actors polítics amb agendes internacionals pròpies és central per la seva flexibilitat en establir relacions amb altres subjectes de diferent naturalesa i per la capacitat d'acollir iniciatives de la societat civil del seu territori. Un exemple concret són les accions de cooperació internacional, a través de les quals els ajuntaments han començat progressivament a transcendir i a incidir de diferents maneres a escala internacional.

A través d'aquestes accions de cooperació internacional, el vincle que s'estableix entre els governs locals, les entitats del teixit local que executen els projectes de sensibilització o cooperació i les persones, comunitats i organitzacions defensores dels DDHH amb les que es treballa, a vegades, comporta també una relació de col·laboració per a respondre a les demandes d'incidència política que sorgeixen dels titulars de drets i a conseqüència de les mateixes intervencions de cooperació o sensibilització.

En aquest context, és cabdal i imprescindible que els governs locals treballin conjuntament i en xarxa, també amb la societat civil organitzada dels seus municipis. Només amb el treball en xarxa és possible generar una massa crítica suficient perquè les municipalitats siguin escoltades.

Aquest document sorgeix de les peticions del personal tècnic d'ajuntaments que assenyalen la necessitat d'establir un document que reculli de manera sistematitzada diferents exemples de xarxes on participen ens locals en l'àmbit de la incidència política. Així doncs, des de Reds hem realitzat aquest mapatge esperant que satisfaci aquestes necessitats i buscant assolir els següents objectius:

- 1. Identificar algunes xarxes que incideixen (o són susceptibles de fer-ho), des de l'àmbit local, en casos de greus violacions de DDHH, així com les seves experiències i accions més significatives.**
- 2. Aprendre d'aquestes accions per avançar cap a noves estratègies que puguin ser replicades per diversos ajuntaments en coordinació amb el seu teixit social municipal.**
- 3. Servir de guia a l'hora de fomentar la coordinació i participació en espais d'incidència i trobada, com el Fòrum Internacional d'Incidència Política que organitzem anualment des de Reds.**

Per aquest motiu, la selecció de xarxes incloses en aquest document s'ha regit pels següents criteris: estan formades o hi participen ajuntaments, tenen un enfocament de DDHH i desenvolupen tasques d'incidència política davant greus violacions als DDHH. Igualment, hem volgut incloure alguna xarxa que, tot i que en l'actualitat no està en el seu màxim funcionament, les seves accions han estat significatives en el passat i, per tant, en podem aprendre d'elles. També hem inclòs una menció especial als diferents programes de protecció de persones defensores, així com als fons de cooperació de l'Estat espanyol, perquè, tot i que no es tracten de xarxes, entenem que són espais susceptibles per a la promoció del rol d'incidència política dels governs locals en la protecció i defensa internacional dels Drets Humans. Com a metodologia de recopilació d'informació s'han realitzat entrevistes amb representants de les diferents xarxes i programes i s'han consultat les seves respectives pàgines web.

1

Xarxes/Plataformes de protecció internacional dels Drets Humans

ESTAT ESPANYOL

Catalunya

1.1 Ciutats Defensores dels Drets Humans

Projecte municipalista coordinat pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i gestionat per la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi. Neix el 2013 sota l'impuls de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat i té l'objectiu de visibilitzar i acompanyar la tasca de les persones defensores dels Drets Humans i denunciar la persecució que pateixen.

Entitats i organitzacions que la conformen

[28 ajuntaments i 9 entitats i institucions catalanes.](#)

Funcionament i organització interna

Els municipis executen les activitats a les quals participen les persones defensores que venen a Catalunya. També participen en totes les reunions plenàries del projecte, que és on es defineix l'estratègia a seguir, i a les reunions de les tres comissions del projecte: la comissió d'incidència i formació, la comissió de persones defensores i incidència social i la comissió de comunicació. Les entitats, per la seva banda, també participen en aquests espais i algunes preparen i duen a terme activitats relacionades amb la seva àrea d'expertesa.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global, tot i que alguns països com Colòmbia o el Sàhara Occidental acostumen a tenir més presència. Això és degut, entre altres coses, a qüestions de relacions històriques o a la presència d'una important comunitat del país a Catalunya.

Temàtic: acollida de persones defensores dels Drets Humans amenaçades.

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans.

Eixos d'intervenció: incidència política, sensibilització i educació.

Tipologia d'accions d'incidència

- Reunions institucionals amb el Parlament de Catalunya, el govern de la Generalitat, els governs locals i d'altres institucions catalanes.
- Posicionaments de suport per exigir l'alliberament de persones defensores dels Drets Humans que han estat injustament privades de llibertat (fins ara, s'han realitzat campanyes dirigides als Estats d'Hondures, Bahrain, Iran i la Xina).
- Comunicats de suport a persones defensores del programa en situacions de risc.
- Declaració institucional anual on els ajuntaments participants es comprometen a mantenir i ampliar les polítiques públiques de suport als defensors i defensores dels Drets Humans.

1.2 Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí (CCASPS)

Fundada l'any 1996, la CCASPS és una xarxa de municipis que té l'objectiu de col·laborar amb el poble sahrauí per la recuperació de la seva llibertat a través del lliure exercici del dret a l'autodeterminació.

Entitats i organitzacions que la conformen

[66 municipis catalans](#) dels quals 10 conformen la Comissió Executiva: Sant Cugat del Vallès (presidència), Santa Coloma de Gramenet (vicepresidència), Begues (secretaria), Montornès del Vallès (tresoreria), Caldes de Montbui, Lleida, Sabadell, Sant Vicenç dels Horts, Vilanova i la Geltrú i Rubí (vocalies).

Funcionament i organització interna

La Comissió Executiva és l'òrgan de govern de la CCASPS i es reuneix trimestralment. La seva funció és la de concretar, fer seguiment i executar els acords de l'Assemblea.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Sàhara Occidental.

Temàtic: suport al Poble Saharauí i al seu dret a l'autodeterminació, cooperació i solidaritat cap als refugiats/des, denúncia i suport a les persones defensores dels Drets Humans al Sàhara ocupat.

Col·lectius amb els quals treballa: Poble Saharauí.

Eixos d'intervenció: incidència política, sensibilització i comunicació, coordinació i projectes de cooperació.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Participació en les reunions de l'intergrup del Sàhara del Parlament de Catalunya com a entitat especialista.
- Impuls de mocions i posicionaments: moció de la CCASPS en el marc de la commemoració del 27F (2022); moció de la CCASPS i ACAPS en suport al dret a l'autodeterminació del poble sahrauí (2022); declaració de la CCASPS en relació amb el conflicte diplomàtic (2021); moció de suport al poble sahrauí davant l'escalada militar al Sàhara Occidental (2020); declaració CCASPS davant l'escalada militar (2020);
- Missions a terreny: L'any 2023, la CCASPS encapçala una delegació als campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf. La delegació està formada per setze persones en representació de: municipis membres de la CCASPS (Sant Cugat del Vallès, Santa Coloma de Gramenet, Rubí, Caldes de Montbui i Sabadell), l'Intergrup del Sàhara del Parlament de Catalunya, el Fons Català de Cooperació, la Federació ACAPS i l'Agència Catalana de Notícies.
- Les accions d'incidència política previstes per l'any 2023 són les següents: ampliar el reconeixement de la República Àrab Sahrauí Democràtica amb visites de delegacions polítiques sahrauís a Catalunya; fer seguiment i donar suport institucional a les accions legals del Front Polisario per a denunciar l'espoli de recursos naturals del Sàhara Occidental; potenciar l'establiment de la causa sahrauí a l'agenda política i mediàtica coincidint amb dates com el 20 de juny (Dia Internacional de les Persones Refugiades); coordinar la penjada de banderes sahrauís el 27 de febrer.

Impacte de les accions

- Moció de commemoració del 46è aniversari de la RASD, que es va aprovar a 24 municipis catalans (12 dels quals van penjar la bandera sahrauí) (2022). L'any 2023, gràcies a la iniciativa de la CCASPS, van ser 20 els municipis que van penjar la bandera.
- Promoció d'una una resolució arran del canvi de posicionament de l'Estat espanyol respecte el dret d'autodeterminació del poble sahrauí, que va comptar amb el suport de 89 municipis catalans.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Catalunya: treball coordinat amb la delegació del Front Polisario a Catalunya i la Federació ACAPS.

- Estat espanyol: forma part de la comissió de seguiment del taller de consolidació de l'Estat sahrauí que sorgeix de l'EUCOCO (Conferència anual europea de solidaritat amb el Poble Sahrauí), i que coordinen la delegació del Front Polisario a l'Estat espanyol i la Federació Estatal d'Institucions Solidàries amb el Sàhara (FEDISSAH). Sol haver-hi unes quatre reunions anuals i es culmina amb la celebració d'una conferència de ciutats i municipis solidaris amb el Poble Sahrauí a l'Estat espanyol.
- Manté contactes amb la Coordinadora Estatal d'Associacions Solidàries amb el Sàhara (CEAS Sàhara), que seria l'equivalent d'ACAPS en l'àmbit estatal, i amb associacions solidàries locals.

1.3 Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia

Creada l'any 2002, la Taula és una plataforma d'entitats catalanes que treballa per contribuir des de Catalunya a la construcció d'una pau estable i duradora a Colòmbia des de Catalunya.

Entitats i organitzacions que la conformen

[31 entitats](#), entre les quals s'inclouen els Ajuntaments de Barcelona i Lleida, l'ICIP, el Fons Català i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Funcionament i organització interna

Cada dos mesos, les entitats es reuneixen en una sessió plenària on s'estableixen les línies estratègiques, els objectius, i es validen les accions a dur a terme. En l'àmbit formal, algunes d'aquestes entitats són entitats observadores, tot i que nivell pràctic, totes tenen un rol similar com a membres de la Taula. Això és degut, sobretot, al fet que algunes organitzacions volen mantenir la màxima neutralitat possible. Tenir aquest rol d'entitat observadora les permet mantenir aquest estatus més neutral.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia.

Temàtic: defensa dels Drets Humans i construcció de pau a Colòmbia, persones defensores dels Drets Humans, Drets Humans i empreses.

Col·lectius amb els quals treballa: col·lectius afectats pel conflicte com camperols/es, població afrodescendent, pobles indígenes i dones.

Eixos d'intervenció: incidència política, social i mediàtica, sensibilització i comunicació.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Publicació de cartes, comunicats i notes de premsa sobre la situació de pau i Drets Humans a Colòmbia: comunicat de rebuig sobre l'atac contra una comissió de CREDHOS acompanyada per dos membres d'IAP a Barrancabermeja (2023); [carta oberta: protecció del dret de l'accés efectiu de l'administració de justícia a la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó \(2023\)](#); i altres en anys precedents.
- Missió d'observació electoral amb motiu de les eleccions generals celebrades al país (2022).
- Delegació de verificació amb motiu de l'anomenat "Paro Nacional" (2021). La Delegació va comptar amb la participació de càrrecs electes d'institucions catalanes i va constatar les vulneracions de Drets Humans comeses a l'informe ["La violència de la Força Pública vulnera els drets fonamentals en les protestes del Paro Nacional"](#), que va ser presentat al Congrés Espanyol, al Parlament de Catalunya i al Parlament Europeu.
- Facilitació de reunions institucionals entre administracions públiques i representants polítics de Barcelona, Catalunya i Europa amb representants d'organitzacions colombianes i persones defensores dels Drets Humans.
- Coordinació i suport a l'elaboració de les agendes d'incidència i sensibilització a Catalunya, Estat espanyol i Europa de les gires de persones defensores dels Drets Humans i activistes de Colòmbia.
- Realització anual de les Jornades sobre Colòmbia.

Impacte de les accions

- Promoció i impuls de pronunciaments i resolucions d'institucions públiques catalanes com el Parlament sobre la situació de Drets Humans a Colòmbia. Això és una eina de pressió important cap al govern Colombià.
- Ha tingut un rol rellevant en fer que Colòmbia sigui un país prioritari per l'Ajuntament de Barcelona i l'ACCD.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Catalunya: La Taula també forma part de Lafede.cat, amb qui ha dinamitzat el grup català de treball d'Empresa i Drets Humans.
- Estat espanyol: Espai de coordinació estatal de solidaritat amb Colòmbia.
- Europa: Oficina Internacional de los Derechos Humanos - Acción Colombia (OIDHACO): la Taula forma part del Consell d'Administració l'OIDHACO. Amb ells, col·laboren i ajunten forces sobretot en temes d'incidència.

País Basc

1.4 Herri Babesarea - Xarxa basca municipal de protecció a defensors/es dels Drets Humans

És una xarxa de municipis bascs de protecció a persones i organitzacions defensores dels Drets Humans. La iniciativa va ser impulsada per les Brigades Internacionals de Pau i la Fundació Mundubat, que és qui la gestiona.

Entitats i organitzacions que la conformen

[10 municipis del País Basc](#), compta amb el suport de l'Agència Basca de Cooperació al Desenvolupament, el Govern Basc i Euskal Fundoa.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia, Guatemala, Hondures, Palestina i Sàhara Occidental.

Temàtic: protecció de persones defensores dels Drets Humans.

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans.

Eixos d'intervenció: sensibilització, comunicació, articulació i incidència política.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Celebració d'un Fòrum Itinerant Anual (gira) on els municipis participants reben la visita d'un grup d'organitzacions defensores dels Drets Humans de diferents països.
- Activitats de sensibilització, articulació i comunicació.
- Publicació de l'informe "[El deber de protección a defensoras y defensores de Derechos Humanos por parte de las Entidades Locales](#)".

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional: interacció directa amb les organitzacions i col·lectius a qui recolza de Colòmbia, Guatemala, Hondures, Sàhara Occidental i Palestina.
- Estatal: interacció principalment amb Ciutats Defensores (Catalunya), en qui s'ha inspirat. A més, també ha tingut contacte amb els diferents programes de protecció de defensors dels Drets Humans existents a l'Estat espanyol.

1.5 Rete in difesa di

És una xarxa italiana d'entitats que des del 2016 treballa en suport de les persones defensores dels Drets Humans. La xarxa ha impulsat el programa Città in Difesa di, orientat a promoure l'acollida temporal de persones defensores dels Drets Humans.

Entitats i organitzacions que la conformen

6 entitats: A Sud, Yaku Odv, Terra Nuova, AIDOS, AOI i Amnistia Internacional Italia.

Funcionament i organització interna

Treballa per nodes territorials amb institucions locals i organitzacions de la societat civil de Pàdua, Trento i Verona.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Llatinoamèrica, especialment Colòmbia (node Trento) i Pròxim Orient (node Pàdua).

Temàtic: protecció de persones defensores dels DDHH, protecció de persones defensores del medi ambient amenaçades (node Trento) i protecció d'advocats i advocades amenaçats (node Pàdua).

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans amenaçades.

Eixos d'intervenció: sensibilització, incidència política i formació.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Trobades públiques amb institucions polítiques locals per impulsar polítiques diferents de les del govern nacional.
- Reunions periòdiques amb la Cancelleria.
- Posicionaments públics davant violacions de Drets Humans.

Impacte de les accions

- Obtenció de posicionaments d'òrgans com la representació d'Itàlia davant els organismes de DDHH a Ginebra i sobre casos específics de violacions als Drets Humans, principalment a Colòmbia.
- S'ha aconseguit que les administracions municipals facin posicionaments i augmentin el seu compromís polític en temes concrets quan se'ls sol·licita.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional: membre de xarxes com la Zero Tolerance Initiative.
- Estatal: col·labora amb altres organitzacions que treballen sobretot temes de repressió a Itàlia.

1.6 Rete Italiana di Solidarietà Colombia Vive!

La Xarxa va néixer el 2003 per iniciativa de l'Oficina per la Pau de l'Ajuntament de Narni i altres ens locals i associacions italianes. El 2006 es va conformar l'associació Colombia Vive! per reforçar el compromís de la Xarxa italiana de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó i altres de similars al Cauca i el Chocó a Colòmbia.

Entitats i organitzacions que la conformen

Està formada per activistes i organitzacions de la societat civil que treballen per la promoció dels Drets Humans i treballa coordinadament amb els Ajuntaments de Fidenza i Narni.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia.

Temàtic: Drets Humans, pau, respecte per la "mare terra", oposició a "megaprojectes" transnacionals.

Col·lectius amb els quals treballa: comunitats camperoles colombianes i comunitats de pau.

Eixos d'intervenció: incidència política, sensibilització, difusió i educació en Drets Humans a escoles.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Cartes a representants polítics i membres del govern colombià, accions urgents i comunicacions dirigides a organismes internacionals.
- Gires internacionals de membres de la Comunitat de Pau amb l'objectiu de denunciar les violacions de Drets Humans i cometre un treball de sensibilització a Europa. En el context d'aquestes gires, se celebren reunions amb autoritats municipals i organitzacions de la societat civil.
- Promoció dels agermanaments i les ciutadanes honoràries com a mecanismes de protecció
- Realització d'un registre de totes violacions dels Drets Humans denunciades per les comunitats que acompanya.
- Organització de delegacions internacionals in situ com a acció de protecció i legitimació política de les comunitats de pau.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional: participació en la Xarxa europea de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó i amb col·lectius de l'Estat espanyol (XXI Solidario, Burgos con Colombia, REDS), italians (Operazione Colomba), belgues (parròquies, grup d'Amnistia Internacional de Westerlo), alemanys, francesos, austríacs (FOR Peace presence) i llatinoamericans.
- Estatal: té interacció (de caràcter informal) amb organitzacions de Drets Humans com Amnistia Internacional i la Rete in Difesa di.

1.7 Coordinamento Nazionale Enti Locali per la Pace e i Diritti Umani

Associació formada el 1986 que promou el compromís dels municipis, províncies i regions del país amb els Drets Humans, la solidaritat i la cooperació internacional.

Entitats i organitzacions que la conformen

[Més de 100 ajuntaments, governs provincials i regionals italians.](#)

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global (principalment, Pròxim Orient).

Temàtic: Drets Humans i pau (desarmament i governança global).

Eixos d'intervenció: educació en justícia i pau, Drets Humans i ciutadania democràtica, sensibilització, incidència política, cooperació descentralitzada i diplomàcia.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Organització de la Marxa Perugia-Assís, que aglutina a centenars de persones en una marxa conjunta de 24 kilòmetres. Cada marxa té un tema o objectiu principal relacionat amb la promoció de la pau i la fraternitat. Moltes autoritats locals i algunes autoritats nacionals hi han participat i han finançat parcialment la marxa (avui, però, la marxa és més un instrument d'educació que d'incidència política).
- Durant quinze anys, la xarxa també ha organitzat l'Assemblea dels Pobles cada dos anys.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional (entre altres): entitats europees, CGLU, CUF.
- Estat i local: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, altres fons de l'Estat espanyol i ciutat de Barcelona.

Bèlgica

1.8 Xarxa flamenca de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó

La xarxa va sorgir d'una aliança per la pau del municipi de Westerlo i la Unitat Pastoral d'Herselt, Hulshout i Westerlo amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó. Després, es van establir aliances amb altres governs locals. Al novembre de 2014, aquestes aliances es van integrar, formant així la Xarxa flamenca de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó.

Entitats i organitzacions que la conformen

Està formada per [cinc ajuntaments](#) (Westerlo, Herselt, Lakdaal, Nijlen i Schilde), la Província d'Anvers i la Unitat Pastoral de les parròquies de Herselt, Hulshout i Westerlo. Representants dels diferents municipis formen l'assemblea general de la xarxa.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia.

Temàtic: acompanyament a la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó i defensa dels seus drets, promoció d'una cultura de pau, defensa del procés de pau i del dret a no ser involucrats al conflicte armat, defensa del dret a la vida, a la integritat i a la dignitat humana, defensa del dret a l'associació i a la lliure expressió, defensa dels drets de les víctimes a la veritat, a la justícia i a la reparació.

Col·lectius amb els quals treballa: Comunitat de Pau de San José d'Apartadó.

Eixos d'intervenció: incidència política, sensibilització i formació.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Accions urgents i cartes a les autoritats colombianes, belgues i internacionals.
- Enviament de delegacions i missions internacionals per fer incidència sobre autoritats colombianes.
- Participació en delegacions internacionals (sobretot europees) a Colòmbia.
- Acompanyament a defensors i defensores dels Drets Humans en gires nacionals i europees així com en visites a la Cort Penal Internacional (La Haia).
- Suport a la delegació de la Comunitat de Pau en las seves gires per Europa: la Xarxa la convida a Bèlgica on es celebren diferents reunions i esdeveniments.
- Acompanyament internacional (observació) en reunions i audiències en què participa la Comunitat.

Impacte de les accions

- S'ha convençut l'ambaixada belga a Colòmbia de visitar la Comunitat de Pau amb motiu d'aniversaris significatius d'aquesta.
- En els últims anys, cap membre de la Comunitat de Pau ha estat assassinat (tot i que sí que ho han estat persones del seu entorn social i geogràfic). Això és degut, en gran part, a la pressió internacional, de la qual la Xarxa n'és partícip.
- Reconeixement internacional de la Comunitat de Pau.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional: participació en la Xarxa europea de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó.
- Estatal: la Xarxa també treballa, entre d'altres, amb organitzacions com Amnistia Internacional, els Consells Municipals de Cooperació Internacional i amb xarxes ONG com OIDHACO, 11.11.11., CBC o el Comitè Daniel Gillard.

2

Xarxes/Plataformes informals de protecció internacional dels Drets Humans

EUROPA

2.1 Xarxa europea de solidaritat amb la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó

Plataforma informal creada l'any 2017 i formada per organitzacions i xarxes europees que acompanyen la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó (Colòmbia).

Entitats i organitzacions que la conformen

Activistes, xarxes i organitzacions locals que interactuen amb els seus respectius ajuntaments i autoritats per realitzar incidència política en favor de la protecció dels membres de la Comunitat de Pau.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia.

Temàtic: acompanyament a la Comunitat de Pau de San José d'Apartadó.

Col·lectius amb els quals treballa: Comunitat de Pau de San José d'Apartadó.

Eixos d'intervenció: incidència política i denúncia de violacions dels Drets Humans.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Cartes dirigides a autoritats colombianes.
- Organització de gires europees durant les quals les persones participants han tingut l'oportunitat de visitar institucions europees (Parlament Europeu), estatals i autonòmiques dels diferents països de les organitzacions que conformen la xarxa.
- Trucades telefòniques en moments d'urgència a autoritats colombianes i dels diferents països de les organitzacions que conformen la xarxa (Itàlia, Bèlgica, França, Àustria, Alemanya, Anglaterra, Suïssa, Portugal i de l'Estat espanyol).
- Observació internacional d'audiències com un instrument de pressió per a controlar i garantir que siguin justes i transparents.
- Comunicacions públiques i als Procediments Especials del Consell de Drets Humans.
- Accions concretes d'incidència quan la Comunitat de Pau les sol·licita.

Impacte d'aquestes accions

- Reconeixement de la Comunitat de Pau per part de representants polítics/es europeus/es.
- Pronunciaments, comunicats, reunions, denúncies, visibilització i suport en accions concretes d'incidència per part de representants de governs locals europeus quan les sol·licita la Comunitat de Pau. Entre d'altres, Barcelona, Burgos, Gijón, Lleida, Rivas Vaciamadrid, Santa Coloma de Gramenet, Tarragona i València (Estat espanyol); Narni, Fidenza i Pàdua (Itàlia); París (França) i Westerlo, Herselt, Lakdaal, Nijlen i Schilde (Bèlgica).

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- En moltes ocasions, les organitzacions amb les quals es treballa o es col·labora acaben incorporant-se a la Xarxa.

Xarxes municipalistes destinades a la promoció de la pau

ESTAT ESPANYOL

Catalunya

3.1 Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya

La Xarxa és la secció catalana de Mayors for Peace, una organització formada per més de 8.000 ciutats de 165 països i regions diferents que tenen per objectiu treballar en favor de la pau, el desarmament i l'eliminació total de les armes nuclears. L'any 2014, es crea la Xarxa amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis, la Federació de Municipis de Catalunya, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i la Diputació de Barcelona.

Entitats i organitzacions que la conformen

[200 municipis catalans](#). La presidència correspon a la ciutat de Granollers, que també coordina el capítol Europeu de Mayors for Peace. La comissió executiva de la Xarxa està formada pels alcaldes i alcaldesses de Calella, Figueres, Flix, Gavà, Igualada, Manlleu, Santa Coloma de Gramenet i Sant Feliu de Llobregat.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Catalunya, Estat espanyol i Europa.

Temàtic: foment de la cultura de pau i eliminació total de les armes nuclears.

Eixos d'intervenció: política pública, incidència, sensibilització i educació per la pau.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Accions d'incidència per la inclusió dels temes de pau a les agendes locals de forma transversal i davant d'institucions polítiques com el Govern espanyol o el Parlament Europeu.
- Cartes dirigides a institucions polítiques de l'Estat.
- Diplomàcia entre ciutats.
- Manifestos i declaracions.
- Campanyes de sensibilització i incidència: "[10 razones para firmar el TPAN](#)" a través de la qual es demana al Govern espanyol que s'adhereixi al Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears.

Impacte d'aquestes accions

- S'ha impulsat declaracions del Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats.
- Enfocar el relat al voltant de les armes nuclears cap a les seves conseqüències humanitàries (sempre s'havia enfocat cap a la idea de la protecció i la dissuasió).
- S'ha aconseguit que les Nacions Unides acceptés fer una sèrie de conferències sobre un tractat al respecte i que l'aprovés.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Granollers, com a municipi i com a representant de la Xarxa, és membre de xarxes com CGLU o Ciutats Defensores. També és membre dels comitès organitzadors dels Fòrums Mundials sobre Territoris i Pau.

EUROPA

França

3.2 Association Française des Communes, Départements et Régions pour la Paix (AFCDRP)

L'AFCDRP és la branca francesa de Mayors for Peace, creada l'any 1997 perquè la feina feta sota l'impuls d'Hiroshima i Nagasaki llueixi més a França i que la cultura de pau esdevingui una eina de gestió diària de les ciutats.

Entitats i organitzacions que la conformen

Actualment està formada per [més de 100 autoritats locals](#) del país.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: França i Europa.

Temàtic: promoció de la cultura de pau i eliminació de les armes nuclears.

Eixos d'intervenció: formació, sensibilització i incidència política.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Cartes dirigides al President francès Emmanuel Macron amb motiu del segon aniversari de l'entrada en vigor del Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears (2023).
- Plans d'Acció Local: l'AFCDRP proposa als seus membres la creació de Programes d'Acció Local per una Cultura de Pau, que poden servir de base per a la implementació d'accions específiques que abordin diferents aspectes relacionats amb la cultura de pau.
- Crides als seus membres perquè demostrin el seu compromís amb la pau unint-se a mobilitzacions.

Itàlia

3.3 Coordinamento Comuni per la Pace (Co.Co.Pa)

Creada el 1996, és una associació de municipis de la regió del Piemont (Itàlia) compromesa amb la promoció de la cultura de pau, la no-violència, l'educació per la ciutadania global, la cooperació descentralitzada i la solidaritat internacional.

Entitats i organitzacions que la conformen

Ciutat metropolitana de Torí, l'Ajuntament de Torí i [34 municipis de la Regió del Piemont](#).

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global.

Temàtic: educació per la pau, cooperació descentralitzada i solidaritat internacional en situacions d'emergència.

Eixos d'intervenció: projectes de cooperació, educació, sensibilització i incidència política.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Proposició d'esmenes a la llei italiana de cooperació.
- Campanya per incloure la pau als estatuts de cada municipi.
- Participació en reunions i esdeveniments públics.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Col·labora amb la regió del Piemont, el Consorci d'ONG piemonteses i amb nombroses entitats i institucions, incloent-hi Felcos, la Unió Europea, el PNUD (Programa ART Gold), la Universitat de Torí o ANCI entre d'altres.
- Interactua amb entitats de països de l'Estat espanyol (Ajuntament de Barcelona, Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional) o França (Chambéri) amb les quals ha executat projectes de manera conjunta.
- Forma part de la presidència del Coordinamento Nazionale Enti Locali per la Pace.

Aquesta és la nostra condició de subjectes agents en la història: la pau és una condició per al respecte dels Drets Humans, però són els Drets Humans els que donen sentit a la pau.

(Hersch, 2008:96)

4

Programes de protecció de persones defensores dels Drets Humans

INTERNACIONAL

4.1 International Cities of Refuge Network (ICORN)

És una organització de ciutats i regions que ofereixen refugi temporal però de llarga durada (fins a dos anys) a escriptors, artistes i periodistes en risc per l'exercici de la seva professió. Compta amb el finançament del Municipi de Stavanger (Noruega), el Swedish Arts Council, el Ministeri d'Afers Exteriors Noruec i la Fundació Fritt Ord.

Entitats i organitzacions que la conformen

[83 ciutats de diferents regions del món.](#)

Funcionament i organització interna

La Xarxa funciona de manera descentralitzada i coordinada i compta amb un Consell Internacional format per representants de les ciutats membres, que són escollits cada dos anys per l'Assemblea General. El Municipi de Stavanger (Noruega) és el centre administratiu i l'eix de comunicació i coordinació entre les ciutats, els coordinadors dels programes i els participants.

L'ICORN coordina i dona suport a les ciutats i les regions integrants de la xarxa i en garanteix el contacte amb els escriptors perseguits.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global.

Temàtic: protecció d'artistes, escriptors i periodistes en risc per l'exercici de la seva professió i defensa del dret a la llibertat d'expressió.

Col·lectius amb els quals treballa: artistes, escriptors i periodistes en risc.

Activitats dutes a terme

- Les ciutats d'acollida són les principals responsables de facilitar les activitats que realitza la persona acollida, que també dependran de les seves necessitats: participació en taules rodones, esdeveniments literaris, visites a escoles i comunitats locals, tallers o activitats d'activisme polític i de Drets Humans, entre d'altres.
- En aquest context, ICORN com a xarxa dona suport a les ciutats membres i busca generar oportunitats per enfortir les seves capacitats.
- Cada dos anys ICORN organitza una reunió a la qual participen representants de les ciutats membres, artistes i periodistes acollits i organitzacions de Drets Humans per tractar temes relacionats amb la llibertat d'expressió, els Drets Humans i la democràcia. Durant aquesta reunió es duen a terme tallers, taules rodones i conferències i es genera un espai d'intercanvi d'experiències i bones pràctiques entre ciutats.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Interactua amb organitzacions com PEN International, Reporters without Borders, Scholars at Risk, Freemuse, Frontline Defenders o Free Dimensional, entre altres.

- Participa en projectes del Parlament i la Comissió Europea, així com en la iniciativa de la UE de crear un sistema mundial de refugi per als defensors dels Drets Humans (ProtectDefenders.eu).
- Interactua amb iniciatives locals i nacionals com consells artístics, festivals i xarxes internacionals d'art i literatura.

4.2 Shelter City¹

Fundada l'any 2012 per Justice & Peace Netherlands, és un moviment global de ciutats, organitzacions i persones que busca donar suport a defensors i defensores dels Drets Humans que es troben en situació de risc, oferint acollida temporal (màxim tres mesos).

Entitats i organitzacions que el conformen

[21 ciutats refugi](#) (Països Baixos, Geòrgia, Tanzània, Benín, Costa Rica i el Regne Unit).

Funcionament i organització interna

Cada ciutat refugi compta amb una entitat coordinadora, que pot ser qualsevol organització o institut que s'enfoqui en temes de Drets Humans i la protecció de persones defensores. A més de les organitzacions coordinadores, altres entitats hi participen com a *partners*, oferint cursos i organitzant conferències i altres activitats. A moltes ciutats també existeix una xarxa de voluntaris per donar suport a la persona defensora acollida.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global.

Temàtic: protecció de persones defensores dels Drets Humans en risc.

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans en risc.

Activitats dutes a terme

- Coordinació logística de l'estada i, juntament amb el o la participant, desenvolupament del programa per la seva estança.
- Aparicions públiques al municipi o en l'àmbit nacional, actes socials, oportunitats de treball en xarxa, taules rodones, formacions, cursos, suport psicosocial, tallers, trobades amb organitzacions locals o visites a institucions governamentals.

Impacte de la iniciativa

- Retorn dels participants als seus respectius països, on han reiniciat o continuat la seva tasca de defensa dels Drets Humans.
- Millora de les estratègies en l'exercici de la seva feina com a defensors dels Drets Humans: les persones defensores se senten més segures i protegides.
- La persona defensora pot compartir experiències i aprenentatges, es creen oportunitats de formació i finançament gràcies a les interaccions i relacions establertes amb altres entitats, etc. Això fa que l'impacte vagi més enllà dels beneficis individuals obtinguts per la persona participant.

¹ Font: [Shelter City](#)

4.3 Programa Asturiano de Atención a Víctimas de la Violencia en Colombia

Programa d'acollida temporal administrat per l'ONG Soldepaz Pachakuti i patrocinat per l'Agència Asturiana de Cooperació al Desenvolupament del govern del Principat d'Astúries i l'Ajuntament de Gijón.

Entitats i organitzacions que el conformen

Compta amb el suport de ProtectDefenders.eu, l'Ajuntament de Gijón, que cedeix els habitatges per a les persones acollides, [catorze organitzacions de la societat civil asturianes, que formen la comissió asturiana d'organitzacions de suport, i nou organitzacions colombianes, que formen el comitè de selecció.](#)

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Colòmbia.

Temàtic: acollida temporal de persones defensores dels Drets Humans i líders socials amenaçats.

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans i líders socials amenaçats a Colòmbia.

Eixos d'intervenció: incidència, denúncia, sensibilització, formació, diplomàcia ciutadana per la pau i els Drets Humans i acompanyament psicossocial.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Al Parlament Europeu s'hi ha anat sis vegades per presentar la situació de pau i Drets Humans a Colòmbia.
- Reunions amb ajuntaments: acostumen a resultar en pronunciaments d'ajuntaments en favor de la pau i els Drets Humans a Colòmbia. Alguns ajuntaments, com el de Vegadeo, també han rebut als participants del programa.
- Activitats d'incidència amb empreses que tenen presència a Colòmbia: en aquest cas, no es tenen reunions directes sinó que la comunicació es realitza a través de sindicats.
- Delegació asturiana de Verificació: la seva finalitat és observar directament la situació dels Drets Humans i el dret internacional humanitari a les zones de conflicte social i armat, informar sobre les violacions observades als organismes internacionals de Drets Humans, a les institucions i la societat de l'Estat espanyol i de la UE i difondre aquestes realitats per promocionar i ajudar a protegir els Drets Humans a Colòmbia. Les denúncies i conclusions de la delegació formen part d'un informe públic que es presenta anualment. La visita també serveix per acompanyar al terreny a persones que ja han estat acollides anteriorment. Durant la visita de la Delegació a Colòmbia es té interlocució amb el Govern colombià a través de reunions institucionals. Durant les visites de la Delegació també es duen a terme altres activitats com visites a presons, a l'ambaixada espanyola o a la missió de les Nacions Unides a Colòmbia, amb la qual es comparteix i s'intercanvia informació rellevant.
- L'informe de cada visita es comparteix amb institucions com el Parlament asturià, el Congrés dels Diputats i el Parlament Europeu sempre que es té l'oportunitat, i també es presenta en altres espais públics com per exemple la Setmana Negra de Gijón.
- Missió d'observació electoral amb motiu de les eleccions generals celebrades al país (2022).

Impacte d'aquestes accions

- Pronunciaments institucionals del Parlament Europeu, el Parlament asturià i alguns ajuntaments (Avilés o Vegadeo, entre d'altres).
- El Parlament asturià va rebre l'informe de la Comissió de la Veritat (2022).
- Ajuntaments (com Vegadeo) va rebre als participants del programa.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Interactua amb una xarxa de nou organitzacions colombianes, que són qui determinen els participants del programa i les regions colombianes que la Delegació ha de visitar.
- Treballa amb una xarxa de catorze organitzacions asturianes que formen la Comissió asturiana d'organitzacions de suport i que s'encarrega de donar suport polític i social al programa i a les persones acollides, a més d'obrir espais per les activitats públiques del grup.

Catalunya

4.4 Programa de Protecció de Defensores dels Drets Humans de l'Ajuntament de Barcelona

4.4.1 Barcelona Protegeix Periodistes de Mèxic

El Programa té com a objectiu facilitar l'estada temporal a Barcelona de periodistes perseguits a causa de l'exercici de la seva professió i al seu activisme a l'hora de denunciar violacions de Drets Humans.

Entitats i organitzacions que el conformen

Hi ha un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i la Taula per Mèxic, que és qui gestiona el programa.

Funcionament i organització interna

El programa funciona sota el paraigua polític que proporciona l'Ajuntament, que també hi aporta els recursos econòmics. La Taula gestiona la part prèvia a l'acollida, l'estada dels periodistes, que té una durada de sis mesos, i el retorn. Cada dos mesos, l'Ajuntament i la Taula es troben en una reunió de seguiment. La Taula també és qui presenta els periodistes que participaran en el projecte davant l'alcaldia o altres representants de l'Ajuntament.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Mèxic.

Temàtic: acollida temporal de persones defensores dels Drets Humans.

Col·lectius amb els quals treballa: periodistes mexicans amenaçats per l'exercici de la seva professió i el seu activisme a l'hora de denunciar violacions de Drets Humans.

Eixos d'intervenció: atenció psicosocial, salut integrativa, formació, ocupació i incidència política.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Interlocució amb representants del Parlament Europeu. Participació en seminaris organitzats a Brussel·les, sobretot seminaris i reunions de la delegació del Parlament Europeu a la Comissió Parlamentària Mixta UE-Mèxic.
- Interlocució amb membres del Congrés dels Diputats.
- Cartes i comunicats de l'Ajuntament de Barcelona on es demana que s'investigui els atacs als periodistes.
- Comunicats del Dia internacional per posar fi a la impunitat dels crims contra periodistes
- Difusió de la problemàtica a través de xerrades, seminaris, reunions
- Entrevistes amb mitjans de comunicació.

Impacte de les accions

- S'ha aconseguit algun tipus de cobertura especial a la tornada del o la periodista a Mèxic: s'han pogut resoldre alguns conflictes i s'han aturat algunes amenaces.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Taula per Mèxic es coordina amb sis entitats mexicanes i internacionals, que són les que decideixen a qui postular per participar en el programa: Artículo 19; Comité para la Protección de los Periodistas (CPJ); Red de Periodistas de a Pie; Cimac; Serapaz; Centro de Derechos Humanos Fray Bartolomé de las Casas - Centro Frayba (Chiapas).

4.4.2. L'escriptor acollit

Entitats i organitzacions que el conformen

Hi ha un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i el [Pen Català](#), que és qui gestiona el programa. El suport internacional al Programa el garanteix ICORN (*International Cities of Refuge Network*).

Funcionament i organització interna

El programa funciona sota el paraigua polític que proporciona l'Ajuntament, que també aporta recursos econòmics. Consisteix a acollir a la ciutat de Barcelona durant un període de dos anys un escriptor o escriptora amenaçat/a, perseguit/a o en risc de ser empresonat/a al seu país a conseqüència dels seus escrits.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: mundial

Temàtic: protecció d'escriptors/es i periodistes en risc de persecució o empresonament a conseqüència dels seus escrits i de la defensa del dret a la llibertat d'expressió.

Col·lectius amb els quals treballa: escriptors o escriptores amenaçats/es a causa de l'exercici de la seva acció creativa i de defensa de la llibertat d'expressió.

Eixos d'intervenció: atenció psicosocial, formació, ocupació i incidència política.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Interlocució amb la xarxa internacional ICORN.
- Cartes i comunicats de l'Ajuntament de Barcelona on es demana que s'investiguin els atacs als escriptors/es.
- Activitats i comunicats amb motiu del Dia internacional de l'escriptor perseguit per a posar fi a l'assetjament i censura de la qual són. També el premi Veu Lliure i activitats en els centres de secundària.
- Difusió de l'obra i també de la problemàtica dels autors i les autores a través de recitals, xerrades, seminaris, reunions i clubs de lectura.
- Entrevistes amb mitjans de comunicació.

Impacte de les accions

S'ha aconseguit salvaguardar la integritat física dels escriptors/es, oferir un entorn en el qual ha pogut reprendre i continuar desenvolupant el seu treball. També realitzar intercanvis amb escriptors/es catalans/es, traduccions i publicacions dels seus treballs a Catalunya, activitats de conscienciació en biblioteques i centres educatius.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

El PEN Català es coordina amb The International Cities of Refuge Network (ICORN), CECAR i EXIL per a realitzar aquest programa.

4.5 Programa Català de Protecció de Defensors i Defensores dels Drets Humans

El Programa té com a objectiu oferir protecció integral a defensors i defensores dels Drets Humans en situació de risc mitjançant una acollida temporal de sis mesos a Catalunya i un acompanyament integral.

Entitats i organitzacions que el conformen

El programa, impulsat per la Generalitat de Catalunya a través de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i la Secretaria d'Igualtat, està gestionat per la Comissió Catalana d'Acció pel Refugi i compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, que s'implica de diverses maneres, incloent-hi: acollida de persones al municipi, acompanyament en temes administratius com el padró, participació en l'agenda, prestació de serveis, organització d'actes al municipi, aportació de recursos humans i cofinançament.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: en el passat, han participat moltes persones defensores de Colòmbia a causa de la xarxa organitzativa que existeix a Catalunya en relació amb aquest país, però no hi ha una limitació geogràfica ni idiomàtica i també s'ha acollit a persones de Mèxic, Filipines o Nicaragua.

Temàtic: acollida temporal de persones defensores dels Drets Humans amenaçades.

Col·lectius amb els quals treballa: persones defensores dels Drets Humans.

Eixos d'intervenció: atenció psicosocial i autocura, formació, incidència i enfortiment de la xarxa de suport (suport al retorn i seguiment posterior).

Tipologia d'accions d'incidència

- Reunions d'incidència amb institucions catalanes: Generalitat i Parlament de Catalunya.
- Organització d'una gira a Brussel·les, durant la qual es celebren reunions d'incidència davant el Parlament Europeu (sobretot amb comissions i eurodiputats) i trobades amb altres xarxes i organitzacions.
- Visites de seguiment a país durant les quals es duen a terme reunions d'incidència. Aquest any 2023, s'ha fet una visita a Colòmbia, en la qual s'ha fet un seguiment de les persones acollides anteriorment i a la que hi han participat membres del parlament català.
- Activitats d'incidència en l'àmbit de l'Estat espanyol, a altres comunitats autònomes o a altres ciutats com Ginebra impulsades per l'organització que acull i acompanya les persones defensores.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Interacció directa amb una sèrie d'organitzacions de la societat civil, que són les que postulen a la persona defensora per participar en el programa i les que realitzen l'acompanyament.
- Contribueix al Programa de Protecció y Acogida Temporal a Defensores de Derechos Humanos Amenazados que gestiona l'Oficina de Drets Humans del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació. A través d'aquest mecanisme, l'Oficina de Drets Humans col·labora amb programes d'acollida que desenvolupen governs autonòmics, governs locals i ONG. El Programa català participa de forma activa en espais de coordinació, articulació i intercanvi d'experiències i aprenentatges amb els diferents programes de l'Estat i amb l'Oficina de Drets Humans.
- Europa: interacció amb l'EU Temporary Relocation Platform, una xarxa d'entitats i programes d'acollida temporal de defensors de Drets Humans coordinada per ProtectDefenders.eu.

4.6 Programa Valencià de Protecció Integral i Acollida de Defensors i Defensores dels Drets Humans

És un programa d'àmbit internacional que té com a objectiu oferir un entorn segur a persones defensores dels Drets Humans pertanyents a comunitats, organitzacions, moviments socials i sindicats que veuen amenaçada la seva vida o integritat física i psicològica amb motiu de la seva feina.

Entitats i organitzacions que el conformen

El programa és gestionat per la Col·lectiva de Dones Refugiades, Exiliades i Migrades a Espanya i l'Associació Entreiguals-València en col·laboració i coordinació amb [organitzacions de la societat civil](#) i el suport i finançament de l'Ajuntament de València, la Generalitat Valenciana i ProtectDefenders.eu.

Funcionament i organització interna

Algunes de les entitats col·laboradores participen en el programa fent una funció de suport i altres d'acompanyament. Les entitats que recolzen el programa no prenen part en la gestió d'aquest, mentre que les entitats que fan una funció d'acompanyament participen en les reunions del programa, mantenen trobades amb els defensors i les defensores que hi participen i tenen capacitat de decisió.

Entre les funcions de l'Ajuntament de València, d'altra banda, s'inclouen tasques de seguiment i acompanyament a les activitats del programa i la realització de tràmits socioadministratius (empadronament, targeta sanitària, residència, escolarització, etc.). L'Ajuntament també posa a disposició del programa un habitatge de propietat municipal per allotjar les persones acollides.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: es prioritza l'acollida de persones provinents de Llatinoamèrica (Colòmbia, El Salvador, Guatemala, Hondures, Mèxic, i el Perú), però no s'exclou altres països o regions del món.

Temàtic: acollida temporal de persones defensores dels Drets Humans (sis mesos).

Col·lectius amb els quals treballa: persones pertanyents a comunitats, organitzacions o moviments socials que es troben amenaçats als seus països d'origen per la seva feina de defensa dels Drets Humans (es prioritzen comunitats indígenes, afrodescendents, camperoles, dones, joves, persones pertanyents al col·lectiu LGTBI o periodistes).

Eixos d'intervenció: reubicació i acollida, seguiment a la tornada, acompanyament psicosocial, sensibilització i difusió, incidència política, creació de xarxes de solidaritat i formació.

Tipologia d'accions d'incidència política

- Reunions d'incidència política amb institucions públiques, privades i organitzacions de la societat civil: òrgans del govern de la Generalitat Valenciana i la ciutat de València, Parlament Europeu, ONU Dones i les Nacions Unides, on s'ha incidit davant diverses Relatories Especials.
- Accions d'incidència política davant els governs locals dels països d'on venen els defensors i defensores dels Drets Humans que participen en el programa. En el cas de Colòmbia, davant d'organismes com ODHACO, davant òrgans del govern colombià i davant organismes multilaterals de defensa dels Drets Humans que tenen seu al país.
- Comunicats i cartes: comunicat de la Coordinació Valenciana de Solidaritat amb Colòmbia i el programa Valencià de Protecció Integral i Acolliment a Defensors i Defensores dels Drets Humans amb motiu del Paro Nacional (2021).

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Interacció amb tots els programes d'acollida de defensors i defensores dels Drets Humans de l'Estat espanyol.
- Manté comunicació amb la Coordinadora Valenciana d'ONGD i la Mesa de Apoyo a la Defensa de los Derechos Humanos de las Mujeres y la Paz en Colombia.

5

Xarxes municipalistes susceptibles de realitzar incidència política en greus violacions de DDHH

INTERNACIONAL

Ciutats i Governos Locals Units (CGLU)²

Ciutats i Governos Locals Units és una organització mundial formada per ciutats i governs locals, regionals i metropolitans que té com a objectiu representar, defensar i amplificar les veus dels governs locals i regionals i enfortir el seu rol dins el sistema internacional.

- Actualment, compta amb la participació de més de 240.000 ciutats, regions i metròpolis i més de 175 associacions de governs locals i regionals, representant així el 70% de la població mundial.
- El principal valor afegit de CGLU prové principalment de les seves capacitats d'incidència, que ofereixen als membres i socis l'oportunitat d'influir a les agendes internacionals i de participar en els diàlegs mundials, fent així que s'escolti les veus dels líders locals.
- Més enllà de la seva capacitat d'incidència, CGLU contribueix a la implementació de les agendes globals a l'àmbit territorial i treballa per garantir que l'experiència local i regional influeixi en la implementació i l'avaluació de les agendes globals. A més, també duu a terme activitats de formació, busca crear espais d'intercanvi d'experiències i bones pràctiques entre els seus membres i treballa per fomentar la cooperació descentralitzada.
- CGLU compta amb 7 seccions regionals: Àfrica, Àsia-Pacífic, Europa, Euràsia, Llatinoamèrica, Orient Mitjà i Àsia Occidental i Nord-amèrica.

IBEROAMÈRICA

5.1 CIDEU

El CIDEU és una xarxa de governs locals, entitats i estratèges/es urbans d'Iberoamèrica creada l'any 1993 que té com a objectiu impulsar la transformació de les ciutats a través de la planificació estratègica urbana.

Entitats i organitzacions que la conformen

[122 ciutats i 28 entitats col·laboradores de 21 països.](#)

Funcionament i organització interna

La Xarxa és un espai de construcció comú on es posa al servei del col·lectiu els coneixements i les eines que van generant les ciutats que en formen part amb l'objectiu de compartir aprenentatges i eines. L'Assemblea General és el màxim òrgan de govern de CIDEU. El Consell Rector és l'òrgan executiu de la xarxa. Està format per la Presidència, la Vicepresidència i la Presidència sortint, la Secretaria General i les vocalies, que es renoven de manera parcial mitjançant elecció per l'Assemblea General anual.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: Iberoamèrica.

Temàtic: planificació estratègica urbana (transformació de les ciutats: mobilitat, canvi climàtic, espai públic, dret a l'habitatge, gènere, transformació digital o desenvolupament territorial).

Eixos d'intervenció: espais d'incidència i de coordinació entre ciutats, espais de cooperació i espais de creació de capacitats (formació).

Activitats dutes a terme

- Congrés anual: convoca a totes les ciutats i entitats membres de la xarxa. Durant el congrés es comparteixen i s'intercanvien experiències entre ciutats.
- Trobades regionals: les reunions d'aquestes xarxes territorials són espais en els quals les ciutats identifiquen interessos i prioritats regionals, comparteixen experiències i defineixen la seva pròpia agenda d'incidència.

Impacte d'aquestes accions

- Creació d'espais de cooperació i aprenentatge entre ciutats on aquestes poden trobar les respostes que necessiten: gràcies a l'intercanvi d'experiències i coneixements, algunes ciutats han pres mesures i han introduït canvis.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Adscrit a la Secretaria General Iberoamericana (SEGIB).
- Col·laboracions i aliances estratègiques amb diversos organismes, com CGLU, Metròpolis, UCCI, CEPAL, FLACMA, SIMUS, UIM, FLACSO-Ecuador o CISCO Networking Academy, entre d'altres.

EUROPA

5.2 Platforma

Creada l'any 2008, Platforma és una coalició paneuropea de ciutats, regions i associacions d'autoritats locals actives en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament que busca potenciar la contribució dels governs locals a les polítiques de cooperació al desenvolupament de la UE.

Entitats i organitzacions que la conformen

[5 xarxes municipals, 10 governs regionals d'Europa i 15 associacions.](#)

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global.

Temàtic: Agenda 2030 i ODS (localització dels ODS), educació per la ciutadania global, coordinació geogràfica.

Eixos d'intervenció: incidència, sensibilització i formació.

Activitats dutes a terme

- Manté contacte amb la Comissió i el Parlament Europeu, sobre els quals fa incidència.
- Posicionaments polítics.
- Anàlisi de polítiques i proposició d'esmenes.

Impacte d'aquestes accions

- S'ha contribuït a l'establiment d'una obligació de consultar els governs locals i regionals en l'elaboració dels programes i polítiques de desenvolupament de la UE i a què es dediqui una línia pressupostària a aquests governs.
- S'ha influenciat i donat forma a iniciatives de la Comissió Europea i es manté relació amb diversos membres del Parlament Europeu.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Acord marc d'associació amb la Comissió Europea (Framework Partnership Agreement).
- Acords similars amb la secretaria internacional de CGLU, CGLU-Àfrica, el Fòrum de Governos Locals de la Commonwealth i l'Associació Internacional d'Alcaldes Francòfons.
- Establiment d'aliances amb diverses organitzacions de la societat civil, com per exemple Concord.
- Contacte amb diàspores, think tanks, i organitzacions com l'OCDE.

Itàlia

5.3 Felcos

Felcos és una associació de municipis que promou el desenvolupament sostenible, les bones pràctiques de governança i el creixement social i econòmic a escala local i internacional.

Entitats i organitzacions que la conformen

Formada per [divuit ajuntaments de la regió d'Umbria \(Itàlia\)](#), la Secció Umbra de l'Associació Nacional d'Ajuntaments Italians, la Unió de municipis del Trasimè i la Província de Perugia.

Funcionament i organització interna

Compta amb un consell directiu, que està format per representants electes dels municipis, i una assemblea, on participen tots els municipis membres. A més, també disposa d'una [xarxa d'entitats sòcies i col·laboradores](#), d'entre les quals es troben actors institucionals, socials i econòmics. Aquestes hi poden participar, però no tenen dret a vot.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: local i internacional (regions del Mediterrani, el Pròxim Orient i Llatinoamèrica).

Temàtic: promoció del desenvolupament sostenible, bones pràctiques de governança i creixement social i econòmic.

Eixos d'intervenció: cooperació al desenvolupament, educació, sensibilització, comunicació i localització dels ODS.

Activitats dutes a terme

- No treballa incidència política directament, però sí projectes de cooperació al desenvolupament, activitats de formació, assistència tècnica i enfortiment d'habilitats, planificació i programació territorial, sensibilització, educació a la ciutadania.

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Treball amb governs locals, regionals i nacionals, amb la Unió Europea, amb xarxes d'autoritats locals i amb organitzacions internacionals, especialment amb iniciatives de suport al desenvolupament, com el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), la Iniciativa ART i les Plataformes de Desenvolupament Local 2030.
- Col·laboració amb diversos fons de cooperació de l'Estat espanyol, especialment amb el Fondo Andaluz.

5.4 Cités Unies France³

Creada l'any 1975, és una xarxa d'autoritats locals franceses (municipis, estructures intermunicipals, departaments i regions) que té com a objectiu promoure i donar suport a l'acció internacional de les autoritats locals franceses i defensar la cooperació descentralitzada.

Entitats i organitzacions que la conformen

Més de 300 membres: dos terços de les regions franceses, més d'una quarta part dels departaments, gairebé totes les grans ciutats del país i un gran nombre de ciutats mitjanes i petites.

Funcionament i organització interna

Coordina una sèrie de "grups de països" (Àfrica, Àsia, Amèrica, pol Mediterrani, divisió europea), que reuneixen els governs locals que treballen en un mateix context nacional. Això els permet impulsar i implementar accions coordinades, donar suport mutu i establir relacions amb les autoritats i institucions de cada país. Cada grup està presidit per una autoritat local francesa.

També compta amb una sèrie de grups temàtics, entre els quals es troben: el grup de gènere, el grup de joventut, el grup ODS, el grup de crisi i rehabilitació i la missió transversal clima.

Àmbits d'intervenció

Geogràfic: global.

Temàtic: cooperació descentralitzada.

Eixos d'intervenció: incidència, difusió de l'acció internacional de les autoritats locals, assessorament a les autoritats locals (facilitar l'accés a finançament, suport jurídic, informació sobre països socis, etc.) i innovació.

Activitats dutes a terme

- Activitats d'incidència política a davant institucions franceses i internacionals per amplificar la veu de les autoritats locals i regionals (treball pel reconeixement de l'acció internacional dels governs locals i advoca per la seva representació a les instàncies de presa de decisions que tenen a veure amb el desenvolupament dels territoris).

Interacció amb altres xarxes/organitzacions/col·lectius

- Internacional: cofundadora i membre de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU) i fa de secretaria del grup de treball sobre prevenció i gestió territorial de crisis. Ha estat a l'origen de la creació de Plataforma.
- Estatal: col·labora amb una sèrie de socis institucionals, d'entre els quals es troben el Ministeri d'Afers Exteriors, l'Agència Francesa de Desenvolupament i la Comissió Europea. També manté vincles amb altres xarxes municipalistes com CGLU, amb professionals de l'àmbit de l'acció internacional i amb organitzacions nacionals d'autoritats locals estrangeres.

³ Font: [Cités Unies France](#)

Estat espanyol

Fons de Cooperació de l'Estat espanyol

Els fons de cooperació són organismes formats per administracions i organismes locals que coordinen els esforços i recursos que els seus membres destinen a accions de cooperació al desenvolupament.

- [Fons Català de Cooperació al Desenvolupament](#)
- [Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació](#)
- [Fons Menorquí de Cooperació](#)
- [Fons Pitiús de Cooperació](#)
- [Fons Valencià per la Solidaritat](#)
- [Euskal Fundoa. Associació d'Entitats Locals Basques Cooperants](#)
- [Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional](#)
- [Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo](#)
- [Fondo Galego de Cooperación e Solidaridade](#)

És fonamental la intervenció d'actors internacionals que denunciïn, facin visibles, protegeixin i acompanyin les persones i comunitats defensores de la vida i el territori, recordant que la violació a les seves llibertats i drets fonamentals, encara que sigui a una sola persona, és un atemptat contra tota la humanitat.

Reds – Red de solidaridad para la transformación social

Pere Vergés, 1, despatx 11-4. 08020 Barcelona

697-392-041

reds@reds.org

Reds és una associació creada l'any 1999 a Barcelona que promou i incideix en processos de transformació social per tal d'enfortir una cultura inclusiva, la justícia global i el benestar comú.

Treballem en iniciatives de sensibilització i pedagogia social, incidència política, cooperació internacional, formació i investigació a través del treball en xarxa i la col·laboració amb altres col·lectius i organitzacions.

 @REDStrasnformacionsocial

 @reds_transforma

 @reds_transforma

www.reds.org